

İstihdamda artışın tamamı kadın istihdamından

TUIK'in geçen hafta açıkladığı işgücü istatistiklerine göre Temmuz ayında toplam işsizlik oranı %10.6'dan %12.1'e yükseldi. Artışta istihdam sayısındaki 125 bin kişilik artışa karşılık işsiz sayısında 506 bin kişilik artış etkili oldu.

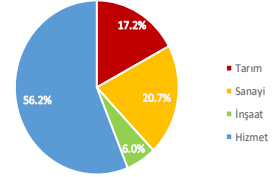
Toplam istihdam artışı 125 bin kişi olmakla birlikte kadın istihdamı Temmuz ayında önceki aya göre 316 bin kişi arttı; erkek istihdamı ise aynı dönemde 191 bin kişi azaldı, böylece istihdam artışının tamamı kadın istihdamından gelmiş oldu. Kadın istihdamındaki artış turizm sezonunun canlanması ve covid salgınına yönelik önlemlerin hafifletilmesiyle toparlanma gösteren hizmet sektörü sayesinde gerçekleşmiş görünüyor. Temmuz'da hizmet sektöründe istihdam artışı toplam 454 bin kişi olurken bunun 289 bin kişisini kadın istihdamı oluşturdu. Yılbaşından bu yana 374 bin kişilik yeni istihdamın yaratıldığı sanayi sektöründe ise Temmuz'da 287 bin kişilik düşüş yaşandı; düşüşün 275 bin kişisini erkek istihdamı oluşturdu. Buradan anlıyoruz ki ekonomik aktivitedeki zayıflık sanayi sektörü kaynaklı olması durumunda erkek istihdamı, hizmet sektörü kaynaklı olması durumunda kadın istihdamı daha negatif etkileniyor. Bu nedenle turizm sezonunun yangınlar nedeniyle erken kapanması yaz sonunda kadın istihdamının yeniden düşmesine neden olmuş olabilir ve ekstra önlemler gerektirebilir.

İstihdamın sektörel dağılımı 15+ yaş (Bin kişi) Temmuz 2021

	Temmuz 2021			Bir önceki aya göre fark			Bir önceki yılın aynı ayına göre		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	28,730	19,641	9,089	125	-191	316	2,351	1,515	836
Tarım	4,930	2,860	2,070	17	-20	37	38	-50	87
Sanayi	5,948	4,469	1,479	-287	-275	-12	665	485	180
İnşaat	1,717	1,637	80	-60	-61	1	106	113	-7
Hizmet	16,135	10,675	5,460	454	165	289	1,543	967	575

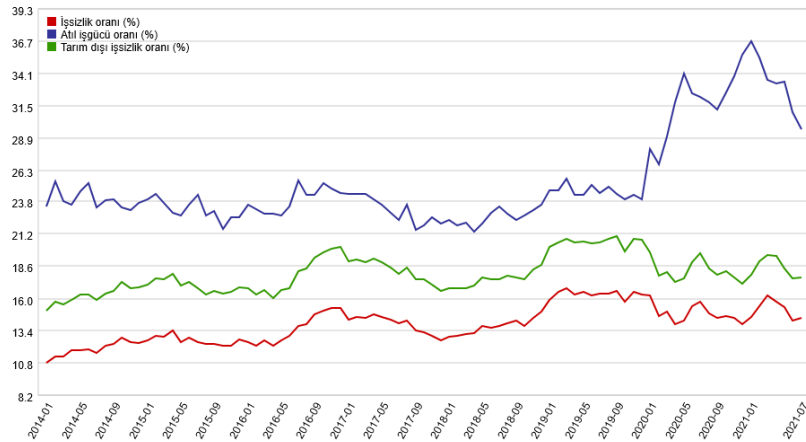
Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyecebilir

İstihdamın sektörel dağılımı (%), Temmuz 2021

Kuvvetli istihdam artışına rağmen işgücüne katılımdaki yüksek artış kadın işsizlik oranını Temmuz'da %14.2'den %14.4'e çıkardı.¹ Tarım dışı işsizlik oranı %17.6'dan %17.7'ye yükselirken iş aramayıp iş başı yapmaya hazır kesimi de içeren atıl işgücü oranı Haziran'daki %31.0 seviyesinden %29.60'a geriledi. Atıl işgücü oranındaki düşüş olumlu olmakla birlikte gelinen seviyeler halen çok yüksek ve ekonomik katma değer açısından çok kıymetli bir kaynağın büyümeye hizmet edemeyip atıl kaldığını kanıtlıyor.

Kadın İşsizlik Göstergeleri (mevsimsellikten arındırılmış)

Özlem Derici
Şengül

ozlem.sengul@
spinnconsulting

¹ İşsizlik oranı: işsiz sayısının toplam işgücüne oranı

Salgın döneminde hükümetin uyguladığı kısa çalışma ödeneği, fesih yasağı gibi uygulamalar istihdam piyasasının derinden etkilenmesinin önüne geçmeye yardımcı oldu. Salgının en derinden hissedildiği Nisan 2020 döneminde kadın istihdamı 7.9 milyon kişi iken 2021 Nisan ayında istihdam 8.7 milyon kişiye çıkmış ve Temmuz itibarıyla de 9.1 milyon kişi olmuştur. Hizmet sektöründe ve sanayi sektöründe kadın istihdamı teşviklerin etkisiyle sırayla 5.46 milyon ve 1.48 milyon kişiye ulaşarak bugüne kadarki en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. Bu kazanımın korunması ancak pandemi sonrası dönemde kadın istihdamının desteklenmeye devam etmesi ile mümkündür.

Geçen hafta açıklanan 2022-2024 Orta Vadeli Program'da *"önümüzdeki dönemde normalleşmenin ekonomik aktivite üzerindeki olumlu etkisinin yanı sıra işgücü piyasasına yönelik yapısal dönüşüm adımlarının hayata geçirilmesi, istihdam ve işgücüne katılımı iyileşme sağlayacaktır"* denilmektedir. Ayrıca işgücü piyasasında etlinliği ve beceri uyumunu geliştirmeye, insan kaynağını güçlendirerek istihdam edilebilirliği arttırmaya yönelik gerçekleştirilecek yapısal reformlardan bahsedilmiş nitelikli büyüme kompozisyonuyla istihdam oranının artırılması hedeflenmiştir. Henüz bu reform adımlarının ne olacağına dair detaylı bir bilgi verilmemekle birlikte sayısal hedef olarak işsizlik oranının 2021 sonunda %12.6 olması ve 2022, 2023, 2024 yılları sonunda sırayla %12.0, %11.4 ve %10.9'a gerilemesi öngörülmüştür. Bu hedeflere ulaşmak için bir sonraki sayfada programdan olduğu gibi aldığımız reform niteliğinde olmayan ancak titizlikle uygulanması durumunda uzun vadeli kazanımları olabilecek politika ve tedbirleri görebilirsiniz.

Bu politika ve tedbirlerle ilgili olarak ilk maddede yer alan teşviklerin sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması maddesini oldukça önemsiyoruz çünkü yıllar içinde teşvikler giderek daha az sayıda çalışanın yararlanabildiği, daha önceki yıllarda teşviklerden yararlanmalar nedeniyle giderek daha az kişinin hak sahibi olduğu bir yapıya bürünmüştür. Bu da teşviklerin etkinliğini azaltmaktadır.

Ayrıca politika ve tedbirlerin 13. ve 14. maddelerinde kadınların ekonomik hayata etkin katılımını teminen iş kurma ve geliştirme süreçlerinin kolaylaştırılması, e-ticaret platformlarında daha fazla yer almalarının teşvik edilmesi ve kadın kooperatifçiliğini güçlendirecek hizmetler sunulması ve kadınlarda finansal okuryazarlığın geliştirilmesine yer verilmiştir. Ayrıca kadınların işgücüne katılımındaki en büyük engel olan çocuk ve yaşlı bakımı konusunda da kaliteli, ekonomik, kolay erişilebilir çocuk, engelli ve yaşlı bakım imkanlarının yaygınlaştırılmasına yer verilmiştir. Bu maddelerin her biri yukarıda bahsettiğimiz atıl istihdamın ekonomiye kazandırılmasında hayati unsurlar olmakla birlikte uygulamada nasıl ilerleneceğine dair programda bir detaya yer verilmemiştir. Bu çalışmaların belirli bir plan program çerçevesinde uygulamaya konması KAGİDER gibi sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları sahiplenmesi, yaygınlaştırması ve ennihayetinde etkinliğini arttırmaya katkıda bulunabilmesi için elzemdir.

Politika ve Tedbirler

1. İstihdam teşviklerine ilişkin etki değerlendirmesi yapılarak teşviklerin sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması, makroekonomik hedefler ve bütçe ile uyumu sağlanacaktır.
2. Dijitalleşme ve yeşil dönüşüm alanları başta olmak üzere geleceğin işlerine yönelik farkındalık geliştirilecek, bu alanların bölgesel ve sektörel dönüşümünde mevcut istihdam durumu, yeni istihdam olanakları ve becerilere yönelik çalışmalar yapılacaktır.
3. Eğitim-istihdam-üretim ilişkisini güçlendirmek için yenilikçi eğitim sektör işbirlikleri artırılarak mesleki eğitim programlarının aynı zamanda dijital ekonominin değişen gereklerine cevap verecek şekilde uyumlaştırılması sağlanacaktır.
4. Öğrencilere yönelik staj ve diğer yetenek yönetimi faaliyetleri yaygınlaştırılacak; mesleki rehberlik desteklenecek, öğrencilerin iş hayatına geçiş öncesi kariyer farkındalıkları kariyer merkezleri ile güçlendirilerek reel sektörün talep ettiği temel becerileri ve yetkinlikleri artırılabilecektir.
5. Hayat boyu öğrenme programlarının çeşitliliği artırılacak, Mesleki Yeterlilik Kurumu ile koordineli olarak meslek standartları belirlenerek kazanımların ulusal ve uluslararası alanda geçerli olacak şekilde belgelendirilmesi ile bireylerin niteliklerinin artırılması sağlanacaktır.
6. Reel sektörün ihtiyaç duyduğu kalfa ve usta talebini karşılamak üzere "Mesleki Eğitim Merkezleri" güçlendirilecek, yaygınlaştırılacak ve örgün eğitim, yaygın eğitim, tamamlama eğitimi ve serbest öğrenme yoluyla edinilen kazanımların belgelendirilmesi sağlanacaktır.
7. Ülkenin beşerî sermayesinin güçlendirilmesi amacıyla okullar arası başarı farkları azaltılarak ve okul öncesi eğitim yaygınlaştırılarak eğitimde fırsat eşitliği artırılacak, temel eğitim güçlendirilecek, tüm kademe ve sınıf seviyelerinde öğretmenlerin mesleki gelişimlerini iyileştirecek eğitimler çeşitlendirilerek yaygınlaştırılacaktır.
8. Sosyal yardım alan çalışabilir durumdaki bireylerin üretken duruma getirilmesi ve sürdürülebilir gelir elde edebilmelerine yönelik çalışmalar yapılacak ve bu amaçla aktif işgücü programları etkin bir biçimde kullanılacaktır.
9. Reel sektöre yönelik beceri temelli bir iş analiz yöntemi geliştirilerek mesleklerin beceri envanterleri çıkarılacak ve eşleştirme sistemi beceriler özelinde geliştirilecektir.
10. Girişimcilik eğitimlerinin aktif işgücü programları içindeki payı artırılacak, girişimcilere yönelik danışmanlık hizmetleri dijital imkânlardan da faydalanılarak geliştirilecektir.
11. Genç İstihdam Ulusal Strateji Belgesi hayata geçirilecektir.
12. Kadınlar, gençler ve engelliler gibi özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına girişlerini ve
13. Kadınların, ekonomik hayata etkin katılımını teminen, iş kurma ve geliştirme süreçlerinin kolaylaştırılması, e-ticaret platformlarında daha fazla yer almalarının teşvik edilmesi ve kadın kooperatifçiliği güçlendirilerek destekleyici hizmetlerin sunulması ile kadınlarda finansal okuryazarlığın geliştirilmesi için gerekli çalışmalar sürdürülecektir.
14. İş ve aile yaşamını uyumlaştırmak ve işgücüne katılımı teşvik etmek amacıyla kaliteli, ekonomik ve kolay erişilebilir çocuk, engelli ve yaşlı bakım imkânları yaygınlaştırılacaktır.
15. İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı, çalışma hayatında ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayacak düzeyde güncellenerek rehberler ve yeni teknolojiler aracılığı ile her büyüklükteki işyerine uygulanabilirliği sağlanacaktır.

ÖNEMLİ: *Bu gönderiyi başkaları ile paylaşmamanızı rica ederiz. Fikri emeğimize saygınız için şimdiden teşekkür ederiz.*

Bu rapordaki veriler düzenli bir şekilde halka açık kaynaklardan elde edilip, yalnızca bu bilgilere yönelik yorumları iletmek üzere hazırlanmıştır. Raporun içerisindeki herhangi bir bölüm yatırım tavsiyesi içermez. Rapordaki bilgilerin kullanımından doğacak sorumluluklar, ve olası zararlardan belge yazarı sorumlu tutulamaz. Bu yayın iznimiz olmadan, kopyalanamaz ve/veya dağıtılamaz; bilgisayar sistemlerine aktarılamaz